

DE STANDAARD

Vrijdag 17 September.

Abonnementsprijs per 8 maanden:
Voor Amsterdam f 2.50. — Buiten Amsterdam, franco f 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureel.

BUREEL: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. H. KRUYT.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
ledere regel daarenboven 15 Cents. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

15de LIJST

van de 8ste Jaarcollecte voor de Scholen
met den Bijbel.

Vorige opgave.	f 63,831.49
Uniegift van C. N. te B.	2.50
Uniegift van J. N. te B.	2.50
Heerenveen met 't Meer, Nieuwebrug, Nijehaske, Oudehaske, Haskerdijken, Terband, Luin-jebert, Tjallebert, Gersloot, Oude-schoot, Nijeschoot, Oranje-woud, Mildam, Katlijk, Rot-tum en Brongerga.	134.92
Hantumhuizen met Hantum en Hantumuitburen.	328.25
St. Anna Parochie met L. V. Parochie.	195.80
Ulrum met Vierhuizen.	312.50
Midwolda met de Leek en Tol-bert (Chr. Ger. kerk).	37.64
Grootegast met Doezum, Se-baldeburen, Lutkegast en Opede.	111.57
Katwijk aan Zee (kerken).	128.—
's-Gravendeel met Wieldrecht (huizen en Evang.-lokaal).	50.69
Heerjansdam met Kijfhoek.	187.25
Oost Grafdijk (Evang.-lokaal).	5.—
Wieringen (giften).	15.—
Broek in Waterland (persoon-lijk bezoek).	63.—
Doesburg met Angerloo en Giesbeek (huizen en kerk).	201.35
Slijk-Ewijk met Oosterholt (Herv. kerk).	12.—
Well met Ammerzeden.	24.15
Zwijndrecht met Groot Lindt en Heer Oudelanden Am-bacht (Herv. kerken).	157.61
Westmaas met Maasdam, St. Anthoniepolder en Cillaars-hoek.	85.78
Ferwoude.	56.—
Grouw (giften).	12.60
Bolsward.	259.21
Wouterwoude met Driesum en Dantumawoude (huizen en kerk).	175.—
Zierikzee.	187.18
Winsum (Gron.) met Obergum, Mensingeweer en Schouwer-zijl.	188.19
Vroomshoop.	26.—
Oudewater met Papekop, Die-merbroek, de Vliet, Rosen-daal, Hoenkoop, Hekendorp en Snelrewaart.	200.—

Totaal van 375 Locale Comité's f 66,990.67

Onder de collecte te 's-Gravendeel is be-grepen eene gift van f 2.50, gevonden in het kerkzakje.

Onder de collecte te Doesburg zijn f 73 begrepen, die gecollecteerd zijn in de Herv. kerk te Angerloo.

Te Zwijndrecht bedroeg de collecte f 143.11 en te Groot Lindt f 14.50.

Behalve de Unie-collecte bedroegen in het afgelopen jaar de maandelijksche collecten voor de Christelijke school in de Hervormde kerk te Zwijndrecht, ruim f 450.

De collecte bedroeg te Wouterwoude aan de huizen f 49.60, te Driesum aan de huizen f 75.40 en te Dantumawoude in de Herv. kerk f 50.

De Unie-collecte is niet gehouden te Bru-nisse en te St. Philipsland, naar te Bruinisse allen.

Waar niets wordt aangegeven is de col-lecte aan de huizen gehouden.

R. DERKSEN,
Secr. der Unie.

AUTORITAIR.

III.

Zoo heeft dan het Liberalisme, om propaganda voor zijn revolutionair vrijheidsbegrip te kunnen drijven, een halve eeuw lang de vastighe-den van het gezag losgewoeld. En thans, nu het zijn rustige rust door straatkabaal bedreigd ziet, grijpt het opeens naar het verroeste wa-pentuig van het Oud-Conservatisme en wordt in slechten zin *autoritair*.

Met die zwenking gaat de antirevo-lutionaire partij niet mede.

Wel; wie verbaast zich hierover? een deel van haar conservatieven na-sleep.

Zuiver van allooi is onze partij zoo min als eenige andere.

Onze wasdom was vooral de laatste jaren snel, te snel; en hoe kon het dan anders, of menige conservatieve woekerplant moest zich komen voeden op onze sappen.

Die soort indringers van vreemden huize vallen u natuurlijk weer af; verloochenen niet hun antirevolution-nair beginsel, maar doen slechts uit-komen, dat ze er nooit de heerlijk-beid van gekend hebben; en zingen thans met het omgeslagen Libera-lisme het meest despotisch autori-taire liederen in aandoenlijk koor.

Maar dit soort liederen telt voor de beoordeeling der antirevolutionaire partij dan ook uit den aard der zaak niet mede.

Niet naar deze ingeslopen en nu weer uitgekropen elementen beoor-deelt men het wit, waarop de anti-revolutionaire partij mikt.

Ons, gelijk elke partij, beoordeelt men naar het streven en bedoelen van de kern onzer groep.

En voor zoo ver men op die kern het oog gevestigd houdt, bespeurt ge van een heulen met deze beginsellooze lafheid der autoritair in onze kringen niets hoegenaamd.

Getrouw aan de verheven denkbeel-den, die Groen van Prinsterer ons om-trent de gemeenschappelijke bron van Vrijheid en Gezag heeft ingeprent; trouw aan de kostelijke beginselen over de wederzijdsche verhouding tus-schen „Gezag en Vrijheid“, door welker bepleiting Lohmans naam in het land opging; en niet afwijkend van de kloekke wijze, waarop en de eere van het Gezag en de genieting der Vrijheid in ons Program beveiligd zijn, — blijft de antirevolutionaire partij, zoo voor als na, elke daad van wilkeur en rechts-verkrachting als voor God geoordeeld afkeuren, en zoekt zo het plichtmerk voor rust en orde niet in despotieke maatregelen of machtsverschrijdingen, maar in de onderwerping der consciën-tien aan het gezag van Gods Woord.

Uit dien hoofde gaan we er dan ook volstrekt niet voor uit den weg, bij-aldien men ons, ter oorzaak van ons opkomen tegen alle discretionaire han-deling, als geheime en verkapte bond-genooten der sociaal-democraten op de kaak stelt.

Eer gunnen we van harte aan onze waarheidlievende wederpartijders het aesthetisch genot, om zich aan zulke kiesche en keurige vergelijkingen te vergapen.

En wel verre van ons daardoor het zwijgen te laten opleggen, blijven wij als echte antirevolutionairen ook van die socialistischen belijden, dat ze onze medeburgers zijn, van wie het niet aangaat ze eenvoudig als *pariah's* onder onze verachting te begraven. Belijden, dat geen enkele zonde of booze hartstocht in deze slachtoffers der gedrochtelijke theorie spookt, die ook niet kiemt in het hart van den bezadigdsten, braafsten en deitig-sten patriër. Belijden dat met de on-nadenkenheid en het egoïsme van het overig Nederland schuld heeft aan de sterke ontkieming van deze booze zaden in hun hart. En belijden ook, dat duurzame redding uit dezen jam-mer en afdoende stilling van den storm die opstak niet door geweld is te verkrijgen, maar alleen komen kan door zuivering van de geestelijke atmosfeer en verbetering van de sociale verhoudingen.

De Liberalist of Conservatief, die van zijn vermeende hoogte laatdun-kend en met onuitsprekelijken afschuw op de in gisting geraakte volksmassa neerziet, is kortaf farizeeusch, d.w.z. heilig in eigen oogen, en God dankend dat hij niet als die andere is.

Trots van het hart spreekt uit zulk bestaan, en een ongeoorloofd afschud-den van de gemeenschapsbanden met alle deelen van ons volk en van de gemeenschappelijke schuld, die in het misdadig optreden der Croll's en Bel-derok's zich uitsprekt.

Diep en schriklijk hebben de Socia-listen en hun leiders gezondigd, niet eerst toen ze naar de straatsteenen grepen en met moord dreigden, maar reeds lang vooruit, van de eer-ste ure af, dat ze hun onheilige leu-gentheorie tegen de waarheid, gelijk ze uit God is, hebben overgesteld.

Dit lieten we nooit na hun aan te zeggen, en steeds hebben we het af-gekeurd, wanneer luchthartige en on-nadenkende personen, zooals de be-kende dominé Westhoff, in de verga-dering der Socialistischen met hen ging debatteeren, en daardoor den waan voedde, als vergoelijkten we hun door en door ongoddelijk systeem.

Meer nog. Als het tot ruw verzet komt, moet er ook o. i. doorgetast; en ook al zouden we lang niet gaarne al het aangewende geweld voor onze verantwoording ne-men, toch mag geen rogenblik geaar-zeld met de besliste uitspraak, dat de overheid meester moet blijven van het publiek terrein.

Maar daarom is het uittrappen van zulk een beweging nog allerminst het-geen de eere onzes volks en de majes-teit van het gezag elscht.

Zoomin we ooit kunnen of zullen toegeven, dat men onze Roomsche landgenooten als *pariah's* buiten de wet sluit of ophoudt mee te tellen, als het geheel onzer burgerij wordt be-groot; evenmin denken we ooit mee te doen aan het Ostracisme der lagere, of doolpaden geraakte volksklasse.

We hebben geen denkbeeldig volk ons te formeeren, noch een denkbeel-dig land ons voor den geest te dich-ten, maar te rekenen met ons goede volk en ons lieve vaderland, gelijk het feitelijk bestaat.

In dat land nu en onder dat volk wonen allerlei slag van lieden: strenge Calvinisten, Ethischen van toeschiet-lijke levensopvatting, Lutherischen en Monniken, en de Roomschen in zeer grooten getale, en onder die allen vindt ge oud- en nieuw-Conservatieven, Radicaalen en Liberalen, Socialisten en Republikeinen, Politicophoben en man-nen van het Antirevolutionaire gild.

Zoo bestaat Nederland nu eenmaal en zoo hebben wij, elk op ons stand-punt, het te aanvaarden, en wee, wee over den enghartige, die of heel het land voor zich zou willen nemen, of ook maar een der fractiën van de ge-meenschappelijke erfenis uitsluit.

Daarom hebben we reeds sinds '40 geroepen, dat de autoriteit geen stand met eere kon houden, zoo men en de kerk als dommekracht misbruikte, om de conscientie van het gezag des Heeren los te wrikken, en, wat even erg was en gelijk bedoelen verried, de volkschool dienst liet doen, als onheilig middel, om den band, die het kinderhart aan God en zijn Woord bindt, los te rafelen en te verscheuren.

En ook daarom juist hebben we reeds sinds '70 aangedrongen op een reformatie in de sociale verhoudingen; straks een wetboek op den arbeid ge-eischt, gelijk er een wetboek is dat den koophandel leven gunt; en voorts zonder onderlaten op de onmogelijk-heid gewezen, om een wetgeving, die aan de stoom- en kapitaal-ontwikkeling voorafging, onveranderd te laten voort-bestaan, nu én stoom én kapitaal ge-heel de gedaante van ons maatschap-pelijk leven veranderd hebben.

Uit dien hoofde schamen we ons dan ook thans in het allergeeringste niet, om het luide uit te spreken, dat er verandering moet komen in een toestand, die voor duizenden bij duizen-den van onze medeburgers onhoudbaar en onduidelijk is geworden.

En wel verre van onthutst door het eerste geweergemetter, in de zelfver-blinding van den angst bij het hyper-conservatisme der Autoritair heil te zoeken, blijven we veeleer rustig voortgaan, om er Overheid en volk beide op te roepen, dat ze zich toch bu-igen mogen voor het gezag des Heeren Heeren, en om, met het Woord van dien God voor ons, onverbiddeijk cri-tiek uit te oefenen op wat én Over-heid én volk, onder terzetting van dat Woord zich verneemt.

Hergeef aan de Kerk van Christus de macht en vrijheid, om de consciën-tiën weer aan de majesteit des Heeren te binden; herschap uw volkschool in een kweekplaats van ootmoediger zin en stiller godsverricht; prent aan uw

volk door uw pers en uw politieken in-vloed weer nobeler beginselen in; schrijf zelf met mannenmoed en verzaking van egoïsme die betere beginselen in uw wetgeving; en God zelf zal uw Getuige zijn, hoe ge veel beter dan door politie-dwang en militair geweld de orde en rust zult verzekeren.

Dien weg in te slaan is antirevo-lutionair.

Wat gij, o, dor en afgeleefd Libe-ralisme, thans bestaat, is op en top *autoritair*.

Een opschilderen en vernissen van de vermolde binten, maar niet een vervangen van wat vermolmd is door gaaf en deugdzaam hout.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 16 Sept.

Verdeeldheid.

Wat het vertrek van vorst Alexander uit Bulgarije ook moge gebracht hebben, eensgezindheid daarbuiten of daarbinnen niet.

Het is niet gemakkelijk op het oogen-blik juist de verhouding der verschillende mogendheden in betrekking tot het Bul-gaarsche vraagstuk aan te geven. De be-richtten dienaangaande loopen uiteen. Vrij-zeker is echter, dat tusschen Engeland en Rusland de verhouding steeds slechter wordt. Geen minder blad dan dat van vorst Bismarck, de *Nordd.*, wijst er op, en voegt er bij dat nieuwe moeilijkheden tus-schen beide rijken zijn ontstaan in zake de opvolging in Bulgarije. Zeer begrijpe-lijk, al duidt de *Nordd.* ze niet nader aan.

Minder duidelijk is, hoe de andere mo-gendheden tot Rusland staan. De *Times* b. v. verneemt uit Weenen, dat de kansel-lier Kalnoky is teruggekomen met het ontwerp van een overeenkomst tusschen de drie keizerrijken nopens de Bulgaarsche zaak, waarvan Rusland erkent dat zij Europa in 't algemeen aangaat, ofschoon het blijft meenen, dat het bijzondere belan-gen te Sofia heeft. Duitschland en Oosten-rijk beamen dit. De Czaar zal niets doen wat Oostenrijk of een andere mogendheid kan kwetsen. De drie keizerrijken zullen denzelfden candidaat voor den Bulgaar-schen troon steunen. Rusland ziet af van de bijzondere zending van prins Dolgo-rouki naar Bulgarije. Het zal daarheen ge-neeraal Kaulbars als gewoon diplomatiek agent afvaardigen. Deze is thans militair attaché te Weenen. Kaulbars is dan ook benoemd tot Russisch diplomatiek agent te Sofia, en heeft zich reeds naar zijn nieuwen post bevestigd.

Daartegenover meldt men uit hetzelfde Weenen aan de *Daily News*, dat de be-trekkingen tusschen Oostenrijk en Rusland gespannen zijn, hetgeen uitdrukking vond in een dronk van Oostenrijks keizer op den keizer van Rusland, waarover veel gesproken wordt. De keizer van Oostenrijk moet namelijk de gewone formule: „vriend, verheven bondgenoot“ weggelaten hebben. In diplomatieke kringen gelooft men, dat deze wijziging het einde van het verbond tusschen Oostenrijk en Rusland aanduidt, zoo niet erger. Doch wederom hier tegen-over wijst juist de *Nordd.* op een dronk door den keizer van Oostenrijk op den Russischen uitgebracht, en op 't antwoord van den Czaar om beider goede verstand-houding te bewijzen.

De geheele zaak is even raadselachtig als de redenen die Oostenrijk bewegen Rus-land en Bulgarije stil te laten begaan. Dronken zijn onbetrouwbare merkteekenen. Ongelukkig is werkelijk het Europeesch belang bij dit alles maar al te zeer betrok-ken.

In Bulgarije zelf is men 't evenmin met elkaar eens. De tweede samenkomst der *Sobranie*, of nationale vergadering, is plot-seling gesloten, en wel voor een aanhangig voorstel nog in behandeling was gekomen. Dit strekte namelijk om den Czaar een telegram te zenden, waarin gehechtheid werd betuigd en de hoop geuit, dat weldra de goede betrekkingen zouden zijn hersteld en de vrijheid van alle Bulgaren verze-kerd. Nauwelijks echter was dit voorge-steld, of tal van afgevaardigden deelden mee dat zij, als hierover ook maar gesproken werd, onmiddellijk een uiting in anderen zin zouden doen.

De voorzitter wist toen niet beter te doen dan de vergadering maar te sluiten.

Daily News verneemt dat Rusland er op blijft aandringen, dat de medelichtigen van den staatsreep ongetroefd blijven, ter-wijl ook geenerlei onderzoek dienaangaande zal gedaan worden. Zelfs vreesst men dat

gepoogd zal worden een der hoofdleiders, Zankoff, in 't ministerie op te nemen.

Uit Spanje valt, als reeds vaak, weinig goeds te vermelden. In de geldmiddelen voor 1886 is nu reeds een tekort van ruim 43 millioen. De nijverheid lijdt zeer. Te Barcelona hebben 8 en in andere Catalaan-sche steden 14 fabrikanten hun fabrieken gesloten. In 83 andere fabrieken wordt alleen drie of vier dagen in de week ge-arbeid. Meer dan 16,000 werklieden zijn buiten verdiensten.

De hertog van Sevilla, Henri de Bour-bon, voor eenigen tijd naar het eiland Mi-norca verbannen, omdat hij de koningin-regentes beleedigd had, is ontvlucht uit Mahon, op het eiland Minorca, en heeft zich naar Cetta in Frankrijk begeven.

Uit New-York meldt men, dat de dyna-mietpartij aldaar een geheime bijeenkomst heeft gehouden. Toch is daarvan uitge-lekt, dat ernstige oneenigheden bestaan tusschen verschillende afdeelingen en het beruchte revolutionaire genootschap van Ieren „Clannagael“, waarvan sommigen ontevreden zijn over het geldelijk beheer van het hoofdbestuur, en dit alle geoor-zamen hebben opgezegd. Het bestuur heeft daarop de oproeringen uitgestooten, die toen bovengenoemde vergadering hielden om hun gedragslijn nader vast te stellen. Welke besluiten er genomen zijn, is on-bekend.

De hoofdgrief der ontevreden is, naar het schijnt, dat de bewindvoerders geen geregelde rekening en verantwoording van hun beheer kunnen of willen afleggen. De afdeelingen van „Clannagael“ hebben ge-ruimen tijd belangrijke sommen gestort voor de „dynamiet-tactiek“. Die gelden blijken grootendeels te zijn verteerd, maar niemand weet hoe, terwijl de vruchten hoogst ge-ringing zijn. De ontevreden nemen geen genoegen met de verstrekte mededeelingen dat wapenen zijn aangekocht en in Ierland begraven, alsook dat veel geld uitgegeven is voor een verbintenis om Gladstone op te lichten en vast te houden als gijzelaar. Dezelfde oneenigheden dreigden reeds te Chicago, tijdens de conventie aldaar, los te barsten, maar werden toen nog gesmoord.

Het Britsche Lagerhuis heeft bij derde lezing de wetsvoordracht aangenomen, waarbij een onderzoek naar de wanorde-lijkheden te Belfast wordt gelast.

De *Cholera* neemt in Oost-Europa toe. Te Budapest, Hongarije, zijn in de laatste dagen cholera-gevallen voorgekomen. De ziekte wordt wel *cholera nostras*, niet *asiatica* genoemd, maar toch hadden van verscheidene voorgekomen gevallen, van 7 tot 12 Sept., 12 een dood-lijken afloop, sommige binnen 6 of 8 uren. Den 13den waren des ochtends wederom drie zieken in het hospitaal, op wier behoud geen hoop was. De overheid hoopt te kunnen voorkomen, dat de ziekte een epidemischen karakter verkrijgt, doch er heerscht groote onzekerheid. De cholera breidt zich ook in Kroatië uit; de Turksche gezondheidsraad heeft bevolen, dat de schepen van Galatz en de Donauvaartuigen quarantaine moeten houden. Te Lie met ruim 900 inwoners, telde men 99 gevallen en 20 doden.

In Mexico is in den ochtend van den 3den dezer ook een aardchok waargenomen in Tequisitlan en wel in de richting van het oosten naar het westen.

Te Charleston zijn verleden Zaterdag-avond en Zondag weder twee lichte schokken ge-vold.

De zucht tot doldriftige daden op het ge-bied der zwemkunst neemt in Amerika steeds toe. Nu wordt uit New-York gemeld, dat een drukker, Donovan geheeten, gesprongen is van de Brooklyn brug in het water, dus van een hoogte van ongeveer honderd-veertig voet. Hij bond lood aan de benen, om het eerst met de voeten in het water te komen. Hij zonk natuurlijk zeer diep, en had een vreemde gewaarwording (h) toen hij boven kwam. De politie nam hem toen dadelijk gevangen. Donovan verdient met dit waagstuk vijfhonderd dollars.

Grieksche roovers hebben, volgens de Atheensche bladen, den grijsen aartsbischoop van Ellassona in Macedonië ontvoerd, en een losgeld gevorderd van 100,000 frs. Een tele-gram uit Saloniki berichtte, dat de Porte onmiddellijk een afdeeling van 600 man be-vol zou geven de roovers te vervolgen. Dit geschiedde; het kwam tot een treffen waar-bij aan weersijden een paar doden vielen. De roovers moesten hun buit weer prijs-gaven.

In the *Watchman* lezen wij evenals iedere maand weder van onderscheiden vorren-gingsgebouwen, die voltooid zijn. In het Juli-nummer vinden wij een tekening van een grooten gebouw, dat nu in de Kaapstad is ingewijd. Het kost naar ongeveer f 5500, en bevat een bibliotheek, gymnastiek, lees- en ontspanningszalen, badkamers enz. Tevens vindt men er zalen voor bijbule,

GEZUS, TER KONINKL. NEDERL. STOOMD. WARMDEWERTZAAZ 166 AMSTERDAM